

Datum: Rijeka, 19. lipnja 2024.

Kolegij: Zdravstvena njega starijih osoba

Voditelj: doc.dr.sc. Eva Smokrović; Predavač dr.sc. Marija Spevan, mag.med.techn.

e-mail voditelja: mspevan@uniri.hr

Katedra: Katedra za sestrinstvo

Studij: Prijediplomski sveučilišni studiji - Sestrinstvo redovni

Godina studija: 3

Akadska godina: 2024./2025.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij **Zdravstvena njega starijih osoba** obvezni je kolegij na trećoj godini Sveučilišnogstudija sestrinstva i sastoji se od 30 sati predavanja, 30 sati vježbi i 15 sati seminara, ukupno 75 sati (**4 ECTS**). Kolegij se izvodi u prostorijama FZSRI te u Domu za starije i nemoćne Kantrida, Domu za psihički bolesne odrasle osobe "Turnić", Domu za starije osobe "Volosko" i Zdravstvena njega u kući "Helena Smokrović".

Cilj kolegija je upoznati studente sa specifičnostima zdravstvenih potreba te načelima pružanja zdravstvene njege starijih osoba te promocija i poticanje zdravog starenja te programa socijalizacije.

Cilj programa je upoznati studente sa specifičnostima tjelesnih, psihičkih i socijalnih promjena u osoba starije dobi, načelima pružanja zdravstvene i sestriinske skrbi. Studenti će biti osposobljeni za primjeren pristup u skladu s specifičnim potrebama starijih osoba, usvojiti će načine pristupa specifičnostima kod starijih osoba te će znati planirati i provoditi zdravstvenu njegu prema principima procesa zdravstvene njege te evaluirati ishode zdravstvenih planova.

Studenti će znati i razumjeti tehnike i specifične intervencije multidisciplinarnog pristupa u radu sa starijim osobama s naglaskom na ulogu medicinske sestre u radu tima. Studenti će moći promovirati suvremene pristupe u radu sa starijim osobama te prevenciju ne samo bolesti nego i stanja iz kojih mogu proizaći bolesti.

Studenti će znati primjeniti specifične pristupe u komunikaciji s odraslim osobama, prepoznati specifičnosti funkcioniranja starijih osoba, opisati pristupe u tretmanu starijih osoba te primjeniti znanja o osnovnim načelima zdravstvene njege.

Studenti će znati opisati najčešće bolesti u starijoj dobi i njihov utjecaj na kvalitetu života osoba starije dobi te osnovne pojmove gerijatrijatrije i gerontologije.

Studenti će biti upoznati s važnosti suradnje s drugim subjektima koje se bave starijim osobama, razvoju pružanja adekvatne podrške u životu s posebnim naglaskom na poboljšanje kvalitete života starijih osoba.

Nastava je koncipirana kroz predavanja o specifičnostima gerijatrije i gerontologije, aktivnim uključivanjem u rad sa starijim osobama na različitim radilištima te kroz seminarske radove utemeljene na dokazima isplanirati sestrinske intervencije s naglaskom na specifičnostima u pristupu starijim osobama.

U kolegiju je naglašena važnost etike i prava, holističkog pristupa kao i važnost sestrinskih intervencija koje su usmjerene pomoći i rehabilitaciji starijih osoba.

Opće kompetencije koje se očekuju kao ishod ovog predmeta su:

- govorna komunikacija
- svladavanje novih vještina
- timski rad-rad u grupi
- etičnost i odgovornost

Popis obvezne ispitne literature:

Galić, S. i sur., 2013. Priručnik iz gerontologije, gerijatrije i psihologije starijih osoba - psihologije starenja, Medicinska škola Osijek

Popis dopunske literature:

Kozina, M., Lukšić-Puljak, M. 2019. Zdravstvena njega starijih osoba. Udžbenik za peti razred medicinske škole za zanimanje medicinska sestra opće njege / medicinski tehničar opće njege. Školska knjiga

Touhy, T. A., & Jett, K. F. 2015. Ebersole & Hess' Toward Healthy Aging-E-Book: Human Needs and Nursing Response, Ninth edition. Elsevier Health Sciences. E-Book

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Zdravlje i dobrobit u društvu koje stari, Osnovni pojmovi gerontologije i gerijatrije

Ishodi učenja:

Upoznati se s ciljem kolegija zdravstvena njega starijih osoba.

Razumijeti i koristiti pravilnu terminologiju

2. Gerontološko sestrinstvo: prošlost, sadašnjost i budućnost

Ishodi učenja:

Usvojiti znanja o povijesnim činjenicama razvoja gerontologije i gerijatrije.

3. Preporučene kompetencije i smjernice za njegu starijih osoba

Ishodi učenja:

Razumijeti važnost stjecanja kompetencija za njegu starijih osoba

Znati objasniti smjernice za njegu starijih osoba

4. Teorije starenja, Međukulturna skrb starijih osoba

Ishodi učenja:

Upoznati se s teorijama starenja

Objasniti osnovne karakteristike i razlike u skrbi starijih osoba

Znati objasniti važnost primjerenih oblika skrbi za starije osobe

5. Temelji zdravstvene njege starije osobe (komunikacija, vid, sluh, njega kože, prehrana, spavanje, hidracija...)

Ishodi učenja:

Upoznati se sa temeljima zdravstvene njege starijih osoba
 Znati prepoznati fiziološka i patofiziološka stanja kod odraslih osoba

6. Zdravlje i kronične bolesti starijih osoba – kvaliteta života

Ishodi učenja:

Upoznati se s osnovnim načelima i postavkama pojma kvalitete života
 Razumijeti važnost pojma kvalitete življenja starijih bolesti
 Objasniti utjecaj zdravstvene skrbi na zdravlje i kronične bolesti odraslih osoba

7. Zdravo starenje i uloga obitelji

Ishodi učenja:

Upoznati se sa pojmovima zdravog starenja
 Znati interpretirati i primijeniti ulogu medicinske sestre/tehničara u zdravom starenju

Popis seminara s pojašnjenjem:

1. Terminologija u skrbi za starije osobe

Ishodi učenja:

Prodiskutirati i prepoznati važnost pravilne terminologije
 Objasniti strukturu pristupa i terminologije

2. Modeli pristupa starijim osobama

Ishodi učenja:

Opisati osnovne značajke pojedinih modela pristupa
 Diskutirati o važnosti suvremenih pristupa osobama s invaliditetom

3. Zdravstvena zaštita starijih osoba

Ishodi učenja:

Prodiskutirati osnovna prava starijih osoba u zdravstvenoj zaštiti

4. Zdravo starenje

Ishodi učenja:

Razmotriti značaj i proces zdravog starenja
 Prodiskutirati ulogu medicinske sestre/tehničara u zdravom starenju

5. Prava starijih osoba i etička pitanja

Ishodi učenja:

Nabrojati i opisati specifičnosti etičkih pitanja i prava starijih osoba

Prodiskutirati etičke aspekte skrbi za starije osobe

6. Intimnost i seksualnost starijih osoba

Ishodi učenja:

Opisati osnovne karakteristike specifičnih potreba intimnosti i seksualnost u starijoj dobi

7. Samoaktualizacija, duhovnost i transcendencija

Ishodi učenja:

Opisati specifičnosti odnosa starijih osoba prema samoaktualizaciji, duhovnosti i transcendenciji

8. Komunikacija sa starijim osobama

Ishodi učenja:

Odrediti mogućnosti prilagodbe u komunikaciji sa starijim osobama

9. Usamljenost kao važan socijalni aspekt starije dobi

Ishodi učenja:

Prodiskutirati važnost druženja i socijalne podrške u starijoj dobi

Razmotriti značenje i proces usamljenosti u starijoj dobi

10. Organizacija skrbi za starije osobe u zajednici

Ishodi učenja:

Prikazati i na temelju dokaza predložiti potencijalne modele skrbi za starije osobe

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Vježbe se provode prema unaprijed utvrđenim rasporedu u planiranim institucijama.

Studente će se kroz vježbe povezati sa lokalnom zajednicom kroz terensku nastavu i javna znanstveno-popularna predavanja.

Ishodi učenja:

- Razumijeti važnost prevencije, rehabilitacije i ulogu obitelji i okoline u starijoj dobi
- Nabrojati zadatke medicinske sestre/teničara u timu u Ustanovi socijalne skrbi
- Znati objasniti organizaciju rada tima
- Definirati sestrinske intervencije u timu
- Znati dokumentirati i evaluirati zadatke
- Primjeniti metode zdravog starenja
- Povezati se sa lokalnom zajednicom

Obveze studenata:

Uvjet za upis predmeta su odslušani i položeni **predmeti Interna medicina te odlušan predmet iz Kirurgije i traumatologije, Psihijatrije i mentalnog zdravlja**. Obveze studenta spram kolegija odnose se na redovito pohađanje nastave koje je određeno prema Pravilniku o studiranju. Pohađanje kliničkih vježbi kao i izrada seminarskog rada obaveza je u potpunoj satnici vježbi/seminara. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste. Studenti su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

ECTS bodovni sustav ocjenjivanja:
 Ocjenjivanje studenata provodi se prema važećem **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci**, odnosno Odluci o izmjenama i dopunama **Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci** te Odluci Fakultetskog vijeća Fakulteta zdravstvenih studija usvojenoj na sjednici održanoj 14. lipnja 2018. prema kojoj studenti na pojedinom predmetu od 100% ocjenskih bodova tijekom nastave mogu ostvariti najviše **50% ocjenskih bodova**, dok se preostalih **50% ocjenskih bodova** ostvaruje na završnom ispitu koji obuhvaća usmeni ispit.

Ocjenjivanje studenata vrši se primjenom ECTS (A-F) i brojčanog sustava (5-1). Ocjenjivanje u ECTS sustavu izvodi se **apsolutnom raspodjelom**, te prema **stručnim kriterijima ocjenjivanja**.
Od maksimalnih 50% ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, student mora ostvariti minimalno 25% ocjenskih bodova da bi pristupio završnom ispitu, pod uvjetom da je pozitivno ocijenjen po svim elementima ocjenjivanja kroz nastavu.

Student koji je ostvario manje od 19,9% ocjenskih bodova (F ocjenska kategorija) nema pravo izlaska na završni ispit te mora ponovno upisati predmet u sljedećoj akademskoj godini.

Ocjenske bodove student stječe na sljedeći način:
1. Tijekom nastave vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

- a) pohađanje nastave (do 10% ocjenskih bodova)
- b) seminarski rad (do 20% ocjenskih bodova)
- c) vježbe (do 20% ocjenskih bodova)

a) Pohađanje nastave (do 10% ocjenskih bodova)
 Nazočnost na predavanjima i seminarima je obvezna, a student može izostati s **30% nastave isključivo zbog zdravstvenih razloga** što opravdava liječničkom ispričnicom. Ukoliko student opravdano ili neopravdano izostane s **više od 30% nastave** ne može nastaviti praćenje kolegija te gubi mogućnost izlaska na završni ispit. Time je prikupio 0% ocjenskih bodova i ocijenjen je ocjenom F. Pohađanje nastave (predavanja i seminari) boduje se na sljedeći način:

Ocjena (% neopravdani izostanci)	% ocjenski bodovi
5 (0%)	5
4 (do 10%)	4
3 (do 20%)	3

2 (do 30%)	2
1 (više od 30%)	0

b) Seminarski rad (do 20% ocjenskih bodova)

Student treba napisati seminarski rad i iz njega pripremiti i održati prezentaciju na osnovu čega može ostvariti maksimalno 10% ocjenskih bodova. Pojedinačno se ocjenjuje sadržaj i stil napisanog seminarskog rada te prezentacija istog, a konačna ocjena je aritmetička sredina postignutih rezultata pojedinog studenta, koja se boduje na sljedeći način:

ocjena	% ocjenski bodovi
5	20
4	16
3	12
2	8
1	0

c) Vježbe (do 20% ocjenskih bodova)

Student je obavezan pohađati vježbe redovito prema izrađenom rasporedu i biti aktivno uključen u njihovo izvođenje. Izmjene u rasporedu ili zamjene vježbovnih skupina nisu dozvoljene bez suglasnosti **voditelja predmeta**. Izostanak s vježbi dozvoljen je **isključivo zbog zdravstvenih razloga** što se opravdava liječničkom ispričnicom, a nadoknada vježbi je obavezna bez obzira da li se radi o opravdanom ili neopravdanom izostanku i broju sati izostanka. Nadoknada je moguća isključivo uz prethodni dogovor s voditeljem predmeta. **Ukoliko vježbe nisu odrađene 100% planirane satnice** student će biti ocijenjen ocjenom nedovoljan (1) i gubi mogućnost izlaska na završni ispit do odrade vježbi u cijelosti.

Vježbe se izvode u kabinetu i Klinici pod vodstvom mentora koji prati i ocjenjuje svakog studenta pojedinačno. Elementi koji se ocjenjuju su rad u timu, inicijativa i interes, pravodobnost i redovitost dolaženje na vježbe te teorijska priprema i učenje tijekom vježbi. Konačna ocjena iz vježbi je aritmetička sredina postignutih rezultata pojedinog studenta, koju potvrđuje voditelj predmeta na prijedlog mentora, a koja se boduje na sljedeći način:

ocjena	% ocjenski bodovi
5	20
4	16
3	12
2	8
1	0

d). Na završnom ispitu vrednuje se (maksimalno 50% ocjenskih bodova):

usmeni ispit (do 50% ocjenskih bodova)

a) Usmeni ispit (ukupno 20% ocjenskih bodova)

Student će pristupiti usmenoj provjeri znanja na osnovi čega može ostvariti maksimalno 20% ocjenskih bodova. Student mora biti pozitivno ocijenjen i ostvariti minimalno 8 ocjenskih bodova za prolaznost na usmenom ispitu, a postignuti rezultati pojedinog studenta boduju se na sljedeći način:

ocjena	% ocjenski bodovi
5	20
4	16
3	12
2	8
1	0

Konačna ocjena je postotak usvojenog znanja, vještina i kompetencija kroz nastavu i završni ispit odnosno donosi se na temelju zbroja svih ocjenskih bodova ECTS sustava prema kriteriju:

A = 90 - 100% ocjenskih bodova

B = 75 - 89,9%

C = 60 - 74,9%

D = 50 - 59,9%

F = 0 - 49,9%

Ocjene u ECTS sustavu prevode se u brojčani sustav na sljedeći način:

A = izvrstan (5)

B = vrlo dobar (4)

C = dobar (3)

D = dovoljan (2)

F = nedovoljan (1)

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Postoji mogućnost održavanja nastave na engleskom jeziku

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Eventualnu veću spriječenost od dogovorenog javiti na kontakt e- mail predavača te u dogovoru s predavačem nadoknaditi izostanak (kroz seminarski rad ukoliko se ne radi o velikom izostanku). Na nastavi se ne tolerira (ulasci/izlasci, mobitel i sl);ometanje nastave na bilo koji način. Ukoliko se radi o neredovitom pohađanju nastave – moguć je izostanak potpisa u indeks i konzultacija predavača sa voditeljem studija. Za evidenciju prisutnosti studenata na predavanjima/seminarima/vježbama koristiti će se potpisne liste.

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2024./2025. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
25.02.2025.	P1-P3 (14-17) Z5			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
27.02.2025.	P4-P5 (11-14) Z5			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
28.02.2025.	P6-P9 (08-11) Z5			Doc.dr.sc.Želimir Bertić
06.03.2025.	P10-P12 (11-14) Z5			Doc.dr.sc. Želimir Bertić
07.03.2025.	P13-P14 (08-11) Z2			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
13.03.2025.	P15 (11-14) Z5			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
14.03.2025.	P16 (08-11) Z5			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
20.03.2025.	P17 (11-14)			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
21.03.2025.	P18 (08-11)			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
27.03.2025.	P19 (11-14)			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
28.03.2025.	P20 (13-16)			Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
04.04.2025.			V 1,2,3,4 (08-12) Dom Volosko Dom Kantrida Dom Turnić	1. grupa: Denise Paravić, mag.med.techn. 2. grupa: Barbara Škrobonja, mag.med.techn.

			Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Helena Smokrović“	3. grupa: Kristina Vidović, mag.med.techn. 4. grupa: Eva Smokrović, mag.med.techn.
10.04.2025.			V 1,2,3,4, (08-12) Dom Volosko Dom Kantrida Dom Turnić Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Helena Smokrović“	2. grupa: Denise Paravić, mag.med.techn. 1. grupa: Barbara Škrobonja, mag.med.techn. 4. grupa: Kristina Vidović, mag.med.techn. 3. grupa: Eva Smokrović, mag.med.techn.
17.04.2025.			V 1,2,3,4, (08-12) Dom Volosko Dom Kantrida Dom Turnić Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Helena Smokrović“	3. grupa: Denise Paravić, mag.med.techn. 4. grupa: Barbara Škrobonja, mag.med.techn. 2. grupa: Kristina Vidović, mag.med.techn. 3. grupa: Eva Smokrović, mag.med.techn.
18.04.2025.			V 1,2,3,4 (08-12) Dom Volosko Dom Kantrida Dom Turnić Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Helena Smokrović“	4. grupa: Denise Paravić, mag.med.techn. 3. grupa: Barbara Škrobonja, mag.med.techn. 1. grupa: Kristina Vidović, mag.med.techn. 2. grupa: Eva Smokrović, mag.med.techn.
25.04.2025.			V 1,2,3,4	

			(08-12)	
			Lokalna zajednica	Svi studenti Marija Spevan, mag.med.techn.
03.04.2025.		S1-S3 (11-14) Z5 (lokalna zajednica)		Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
10.04.2025.		S4-S5 (11-14) Z5 (lokalna zajednica)		Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
17.04.2025.		S6 (13-16) Z5 (lokalna zajednica)		Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
24.04.2025.		S7 (08-11) Z4		Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.
29.04.2025.		S8 (08-11) Z5		Pred. Marija Spevan, mag.med.techn.

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
P1	Uvodno predavanje, Zdravlje i dobrobit u društvu koje stari, Osnovni pojmovi gerontologije i gerijatrije	5	Z3
P2	Gerontološko sestrinstvo: prošlost, sadašnjost i budućnost; Teorije starenja	3	Z3
P3	Preporučene kompetencije i smjernice za njegu starijih osoba	2	Z3
P4	Teorije starenja, Međukulturna skrb starijih osoba	2	Z3
P5	Temelji zdravstvene njege starije osobe (komunikacija, vid, sluh, njega kože, prehrana, spavanje, hidracija...)	3	Z3
P6	Zdravlje i kronične bolesti starijih osoba – kvaliteta života	3	Z3
P7	Zdravo starenje i uloga obitelji	2	Z3
		30	

S	SEMINARI (tema seminara)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
S1	Inovacije u pristupu starijim osobama	2	
S2	Zdravo starenje	1	
S3	Zdravstvena zaštita starijih osoba	1	
S4	Zdravo starenje	2	
S5	Prava starijih osoba i etička pitanja	1	
S6	Intimnost i seksualnost starijih osoba	2	
S7	Samoaktualizacija, duhovnost i transcendencija	2	
S8	Komunikacija sa starijim osobama	1	
S9	Usamljenost kao važan socijalni aspekt starije dobi	2	
S10	Organizacija skrbi za starije osobe u zajednici	1	
		15	

V	VJEŽBE (tema vježbe)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
V1	Pristup specifičnostima starijih osoba u domu za starije, zdravo starenje, smještaj, zbrinjavanje, potpora, programi.	30	Dom za starije i nemoćne Kantrida

V2	Pristup specifičnim potrebama starijih osoba sa patološkim fizičkim stanjima, period otpusta iz bolnice do odlaska u dom ili obitelj	12	Ustanova za zdravstvenu njegu u kući „Helena Smokrović“
V3	Pristup specifičnim potrebama starijih osoba sa psihičkim i mentalnim bolestima	30	Dom za psihički bolesne odrasle osobe „Turnić“
V4	Pristup specifičnim potrebama starijih osoba sa demencijom	30	Dom Volosko
V5	Posjete klubovima starijih osoba, sudjelovanje u radionicama, razvijanje socijalnih vještina, povezivanje sa lokalnom zajednicom	8	Klubovi 65+ (lokalna zajednica)
	Ukupan broj sati vježbi	30 sati po studentu	

ISPITNI TERMINI (završni ispit)	
1.	09.05.2025.
2.	23.05.2025
3.	23.06.2025.
4.	26.07.2025